

”Öppna näten för konkurrens”– debattartikel i Dagens Samhälle nr 12/10, 8 april 2010.

Kommunerna har en viktig roll för utvecklingen av bredbandsmarknaden, skriver generaldirektörerna för Konkurrensverket och Post- och Telestyrelsen (PTS).

Regeringen beslutade i höstas om en bredbandsstrategi för Sverige. Utgångspunkten är att bredband i första hand ska tillhandahållas av marknaden. Med en fungerande konkurrens skapas förutsättningar för marknaden att investera i bredband och därmed förutsättningar för fler att få tillgång till snabbt bredband.

Offentliga aktörer har en betydande roll för utvecklingen av bredbandsmarknaden. Både för att skapa tillgänglighet i områden där det saknas kommersiella förutsättningar och för att undanröja hinder för en effektiv konkurrens.

Starka skäl talar för att kommuner på olika sätt ska vara med och göra till exempel infrastruktur tillgänglig för alla aktörer på lika villkor. Det kan på bredbandsområdet innebära att ge möjlighet för olika operatörer att få tillträde till stadsnätens fiber och kanalisation (tomma rör för kabel och ledningar). PTS har också ett regeringsuppdrag som syftar till att effektivisera samordningen av planerade grävarbeten.

Offentliga aktörer bör undvika att konkurrera med privata aktörer då detta riskerar att snedvrider konkurrensen. Den ekonomiska garanti som finns hos en kommun kan aldrig jämföras med det risktagande som ett fristående bredbandsföretag måste göra. Konkurrensverket fick från årsskiftet ett nytt verktyg för att kunna agera då stat, kommun eller landsting bedriver säljverksamhet som kan

hämna eller snedvrída konkurrensen.

PTS och Konkurrensverket ser mycket positivt på den nya regeln i konkurrenslagen som gör det möjligt att sätta stopp för konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. Just nu är också flera kommunala stadsnät och bredbandsnät föremål för prövning hos Konkurrensverket. Myndigheterna är samtidigt övertygade om att fler kraftfulla insatser är nödvändiga från offentligt håll för att skapa goda förutsättningar för marknaden och undanröja hinder för utvecklingen.

- Kommunala stadsnät bör vara skyldiga att ge tillträde till den egna infrastrukturen om det finns en kommersiell efterfrågan. I första hand bör detta vara tillträde till kanalisering och svart fiber.
- Länsstyrelsernas tillsyn av öppenheten i nät som etablerats med statligt bredbandsstöd bör bli mer intensiv.
- Kommunala bostadsföretag bör vid upphandling av bredbandsleverantör undvika avtal som ger en operatör exklusiv distributionsrätt i hela fastigheten.
- Kommuner bör utan tidsutdräkt och till icke-diskriminerande villkor tillhandahålla de tillstånd och markavtal som operatörer behöver för att bygga bredbandsnät.

Myndigheter och kommuner har nu ett stort ansvar för att undanröja hinder, samverka och bana väg för en positiv utveckling. Vi uppmanar därför kommunerna att följa de goda exempel på öppenhet som finns i många av stadsnäten och tydligt agera för att underlätta olika operatörers investeringar i bredbandsnät.

Regeringens bredbandsstrategi för Sverige innehåller bland annat långsiktiga mål för tillgänglighet till bredband. År 2020 bör till exempel 90 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s. Målen ska nås genom effektiv konkurrens, där en dynamisk och effektiv marknad bidrar till ekonomisk tillväxt, innovationer, teknisk utveckling och en ökad tillgång till tjänster. Då blir Sverige ett föredöme både avseende tillgänglighet och konkurrensutsättning inom detta för framtiden så strategiska område.

Göran Marby
Generaldirektör, PTS

Dan Sjöblom
Generaldirektör, Konkurrensverket